

39 P. MILLOIN KYMMENEN MILJARDIA EUROA ON PALJON JA MILLOIN EI?

Miljardi sinne ja toinen tänne, niitä liikutellaan kevyesti. Uudet ratahankkeet sisältävät Tunnin junan ja muita Etelä-Suomen väyliä. Investointeja sanotaan ennennäkemättömän kalliiksi (MT/Metsä N:o 4/21), ja niinhän ne ovatkin, arviolta yli kymmenen miljardin euron luokkaa.

Yksi miljardi on tuhat miljoonaa ja kymmenen miljardia on kymmenen tuhatta miljoonaa. Näiden autoliikennettä vähentävien hankkeiden tuloksista voidaan nauttia vuosikymmeniä aina seuraavalle vuosisadalle, mutta sama summa voidaan käyttää yhdessä vuodessa lähes huomaamatta. Pääkirjoituksessa (HS 24.1.2019) kerrottiin, että työttömyys vuonna 2016 maksoi Suomelle 10,8 miljardia euroa. Laskelma on Pellervon taloustutkimuksen.

Tämä summa on kymmenvuotisen työttömyyskauden keskivaiheilta. Kun se kerrotaan kymmenellä, saadaan runsaan sadan miljardin euron kuluerä. Siis sata tuhatta miljoonaa, yksitoista nollaa. Ja tämä on kuitenkin vain osa totuutta, sillä siitä puuttuvat kaikki ne miljardien eurojen kulut, joita työttömyys on epäsuorasti synnyttänyt. Ei ihme, että Suomi eli pulassa jo ennen pandemiaa.

Vuosikymmenet hallitus ja ekonomistit ovat yrittäneet ratkaista ongelmaa, joka ei ratkea totutuilla termeillä. On ajateltava uudesti, käytännön ratkaisuille, siirryttävä uuteen paradigmaan, työaikareformiin. Olisi ainakin kokeiltava sitä, mikä on ilmeisen selvää – tasattava työn määrää kaikille. Työ on psyyken ravintoa; sitä pitää riittää kaikille sopivasti, ei liikaa eikä liian vähän.

Voisimme aloittaa koeprojektilla. Hoitoalan tilanne ravistelee rakenteita, jotka on uusittava nykypäivään sopiviksi. Palkankorotus ei poista hoitajien uupumista, siihen auttaa vain työtaakan kevennys lyhentämällä työpäivä kuudeksi tunniksi, nykyisellä palkalla. Se parantaa olennaisesti myös hoidettavien hyvinvointia. Kokeiluun olisi otettava hoiva-alan ja terveyskeskusten lisäksi kaupan alan työntekijät.

Kun koeprojektin noin kolmensadantuhannen työntekijän työtunnit tasataan kuuden tunnin työpäiviksi, saadaan uusia tekijöitä kolmasosa lisää – eli noin satatuhatta käsiparia ja työtöntä työelämään. Säästyvät työttömyyskorvaukset varataan projektin kustannuksiin. Kyseisillä aloilla on paljon sopivia tehtäviä työssä oppimiseen joka puolella Suomea.

Näin jatkaen saavutamme vuosikymmenen loppuun mennessä täystyöllisyyden, eläkeikä kohoaa itsestään, kestävyysvaje täyttyy, ja valtion velan lyhennys voi alkaa. Hallitus tekee historiaa, jota koko EU haluaa seurata. Mitä ikinä teemme, voimme tehdä sen tasapuolisemmin, tuottavammin ja kilpailukykyisemmin 2 x 6 (ja 3 x 4) tunnin työajalla.

Ulla Grünstein

suunnittelija

Helsinki